

2. Swift and Sure Justice: The Government's Plans for Reform of the Criminal Justice System / Nick Herbert // The Government's Plans for Reform of the Criminal Justice System. – 2012. Режим доступу: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government>
3. Мальцева І.В. Зарубежний опыт інформаційного забезпечення судових органів / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Gosupravlenie/60599.doc.htm
4. Брановицький К.Л. Інформаційні технології в громадянському процесі Німеччини / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id>

Кіслицина Ірина Олександрівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук

ПРЕДСТАВНИЦЬКА ФУНКЦІЯ ПРОКУРАТУРИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Правові реформи, які відбуваються в Україні, спрямовано на гармонізацію законодавства нашої держави із законодавством інших демократичних країн. До того ж, реформування усієї системи органів прокуратури та, зокрема, уточнення її функцій, правового статусу прокурорів, є однією з умов поглиблення євроінтеграції України.

Такі зміни відповідають основним завданнями прокуратури України, які спрямовані на забезпечення правопорядку та законності у суспільстві, боротьбі із злочинністю та іншими правопорушеннями. Актуальність цих питань неможливо перебільшити, тому вони знаходяться у центрі уваги державної влади України і потребують нагального вирішення.

Відповідно до чинного законодавства, представництво прокурором інтересів громадянина або держави в суді полягає у здійсненні процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів громадянина або держави, у випадках та порядку, встановлених законом.

Цікавими є статистичні дані щодо представництва прокурорами інтересів держави в судах. Так, за 6 місяців 2018 року судами було задоволено 2 357 позовів, подань, заяв, скарг прокурорів, які були подані на захист інтересів держави (за той же період 2017 року – відповідно 2811, а за весь 2017 рік – 2357) [1; 2; 3].

Переважають кількість позовних заяв цієї категорії, задоволених судом за 6 місяців поточного року, прокурори подали у справах

про відшкодування шкоди, заподіяної кримінальним правопорушенням та з питань земельних відносин (відповідно 37% та 38% від загальної кількості задоволених позовних заяв, що були подані прокурорами в інтересах держави) [1].

Слід відмітити, що сума, яка підлягає виконанню за позовними заявами, поданими прокурорами в інтересах держави, за весь 2017 рік становить 18 874 671 тис грн., для порівняння, тільки за 6 місяців 2018 року ця сума становить 16 610 631 тис грн. [3; 1]. Аналіз вищезазначених даних свідчить про активну роботу прокурорів при реалізації представницької функції.

Слід відмітити, що останніми роками відбувається докорінна зміна у обсязі представницької функції прокуратури. Проте є певні недоліки у нормативному регулюванні цього питання. Так, згідно зі ст. 131-1 Конституції України, однієї із функцій прокуратури є представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом [4]. В той же час, в чинному законі України «Про прокуратуру» представницька функція прокуратури визначена більш широко. Так, згідно із ст. 2 закону України «Про прокуратуру», на прокуратуру покладається представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом [5].

Колізії у правовому регулюванні такого важливого питання, не кращим чином впливають на єдність судової практики.

Саме тому суди ще продовжують розглядати позовні заяви, подані прокурорами в інтересах громадян: згідно із даними на 30 червня поточного року, за 6 місяців 2018 року судами було задоволено 7 позовних заяв, поданих прокурорами в інтересах громадян та 16 справ знаходяться у провадженні суду [1]. Для порівняння, за 2017 рік судами було задоволено 75 позовних заяв прокурорів, поданих в інтересах громадян [3].

Необхідно підкреслити, що не в усіх випадках, коли інтереси держави порушені, або є загроза їх порушення, прокурори мають звертатись до суду для захисту цих інтересів. Законом чітко передбачено підстави, за яких можливе представництво прокурором в суді законних інтересів держави: 1) якщо захист цих інтересів не здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження; 2) якщо захист цих інтересів неналежним чином здійснює орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження; 3) у разі відсутності органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи іншого суб'єкту владних повноважень, до компетенції якого віднесені відповідні повноваження. Проте на практиці доволі складно визначити, чи належним чином орган, на який покладено захист інтересів держави, здійснює цей обов'язок.

Верховний Суд у своїй ухвалі звернув увагу суспільства на те, що необхідність судового захисту інтересів держави саме прокурором від імені суб'єкта владних повноважень має бути обґрунтована і підтверджена належними доказами. Такого висновку дійшов Верховний Суд в результаті перевірки касаційної скарги прокурора на постанови судів нижчих інстанцій за позовом фізичної особи до районної державної адміністрації про визнання протиправним та скасування розпорядження. Суд пояснив, що прокурор не може вважатися альтернативним суб'єктом звернення до суду і замінювати належного суб'єкта владних повноважень, який може і бажає захищати інтереси держави і тому відмовив у прийнятті касаційної скарги заступника прокурора Вінницької області на постанову Хмельницького окружного адміністративного суду від 20 вересня 2017 року та постанову Вінницького апеляційного адміністративного суду від 21 березня 2018 року за позовом ОСОБА_2 до Волочиської районної державної адміністрації Хмельницької області про визнання протиправним та скасування розпорядження [5]. Отже, недостатньо ретельна підготовка прокурора до обґрунтування необхідності представництва інтересів держави у суді саме прокурором є однією із проблем реалізації представницької функції. Таким чином, прокурор, звертаючись до суду з метою представництва інтересів держави повинен підтвердити наявність підстав для представництва інтересів держави в суді шляхом надання належного обґрунтування, підтвердженого достатніми доказами, в тому числі повідомленням прокурора на адресу відповідного суб'єкта владних повноважень про звернення до суду, запитами, а також копіями документів, отриманих від суб'єкта владних повноважень, що свідчать про наявність підстав для відповідного представництва.

Наступною нагальною проблемою під час реалізації представницької функції прокуратури є недостатнє фінансове забезпечення з боку держави, адже законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік», як і минулого року, видатки на сплату прокурорами судового збору не передбачені.

Можна зробити висновок, що існує багато проблем під час реалізації прокуратурою представницької функції, серед яких і недоліки правового регулювання, і недостатнє фінансування з боку держави, і, в деяких випадках, неякісна підготовка прокурорів до представництва інтересів держави у суді. Проте ця функція прокуратури є певною гарантією захисту інтересів держави, а її реалізація потребує наукового дослідження і подальшого удосконалення.

Список використаної літератури:

1. Звіт про роботу прокурора за 6 місяців 2018 року. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=204884
2. Звіт про роботу прокурора за 6 місяців 2017 року. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=202807
3. Звіт про роботу прокурора за 12 місяців 2017 року. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=203979
4. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
5. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. *Відомості Верховної Ради України* від 16.01.2015/ № 2-3 / С. 54. С. 12.
6. Ухвала Верховного Суду від 19 липня 2018 року у справі № 822/1169/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75424056>
7. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII. *Відомості Верховної Ради України* офіційне видання від 06.04.2012 – 2012 р., № 14, стор. 633, стаття 87.

Владишевська Вікторія Вікторівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

ДОСТУП ДО ПРОФЕСІЇ АДВОКАТА У СВТІЛІ ЗАКОНОПРОЕКТУ ПРО АДВОКАТУРУ ТА АДВОКАТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ № 9055 ВІД 06.09.2018 Р.

06.09.2018 року Президентом України було внесено, як невідкладний, для позачергового розгляду Верховною Радою України законопроект «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» № 9055 від 06.09.2018 року [1].

У пояснювальній записці до законопроекту обґрунтовується необхідність його прийняття та зазначається, що «прийняття проекту Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» сприятиме посиленню професійних прав адвокатів, гарантій адвокатської діяльності, подальшому розвитку адвокатського самоврядування, утвердженню принципів верховенства права, рівності сторін та змагальності у судовому провадженні, а також виконанню покладених на адвокатуру завдань» [2].

Законопроект та новації, які він пропонує, став об'єктом обговорень серед адвокатської спільноти, практикуючих юристів